

OH LAULA JA HÕISKA

Muusika ja tekst Karl August Hermann (1851-1909)

Hea sõber - "...eks ole tõsi see - et mure tarvis sind ei loodud ilmale..."

Hämmastav millise kontsentratsiooni ja selgusega on õnnestunud Karl August Hermannil sel juba mitme inimpõlve kaugusel rahvusvõitluse ärkamisajal luua nii erakordselt kaunis poeetiline sõnum mida tänagi järgides vaimustume vähendades igapäevaelu "pahandust ja valu"...

Laulukaare all maailma suurimas ühendkooris üheskoos seda lugu hõisates meenub mulle millise tundega laulsime seda Carl Robert Jakobsoni nimelise Viljandi I Keskkooli keskkooli noortekooris ja hiljem üliõpilaskoorides. Alati vallandus energiapuhang nagu oleksime nähtamatud tiivad laiali sirutanud et lendu tõusta ja lennelda priiks. Olime sel ajal võõrvõimu poolt oma riiklikust vabadusest ära lõigatud ja läks veel aega kuni Laulev Revolutsioon õiguse jalule seadis.

Erakordselt oluline on ka Karl August Hermann enda ja tema kaasaegsete sihikindel tegevus eesti kultuuriruumi ja riigi rajamisel. Pidades haridust üheks kõige olulisemaks arengumootoriks oli Karl August Hermann ise eestvedaja nii õpikute koostaja, ajakirjaniku ja kirjastajana. Kirjutades muusikat suutis ta seda teha oma aja parimate standardite kohaselt, kaunilt loogiliselt ja kaasahaaravalt. Olgem sama vabad vaimult ja tõhusad tegutsejad kui ärkamisaegsed visionäärid-unistajad – "siis elad ilmas nii kui lillepõõsa sees."

Käesoleva Lauupeo kavas on tegemist looga, mis avab ühendkooride lõpubloki. Lisaks segakooridele teevad kaasa ka neidude ja lastekooride lauljad. Soprani ja aldilauljate hulk on märgatavalt suurem meeshäältest, seda enam on kuulata, proovide käigus vajadusel koorijuhi poolt kaasa mängituna, meeslauljate poolt esitatavad tenori ja bassi käike.

Esituslaad:

Ettekande meeoleolu pidulik, hõiskav, juubeldav. **Tempo** liikuv, kuid mitte tormates, vokaalselt kandvalt andes aega esinejatele ja kuulajatele sõnumit selgelt kuulutada nii et laulu sõnade mõtte arusaadavalt publikuni jõuaks. Noodis on märgitud soovitud tempo "hoogsalt".

Selge artikulatsioon ja rõhud, laulda loomulikult romantiliselt fraaseerides jälgides dünaamikat suunavaid märke. Laulda dirigendi käe järgi, mitte astuda järgmise fraasiga enne sisse, kui dirigendi käsi seda lubab.

Alates taktist 18 pöörata tähelepanu kenale soprani ja aldi vahelisele imitatsioonilise polüfoonia esiletoomisele ja meeshäälte tundlikult rütmilise saatepartii reljeefselt ühendamisele. Hingamiselele noodile mitte kukkuda. Liinid ühendada taktis 32 ja viia välja kadentsi "Siis kõik su asi sul hästi korda läeb".

Takt 38 - meeoleolumuutus, fraasi algus kergemalt, pianos.

Takt 54 – "kui oled õige mees kel rahu südames..." - vastavalt sõnadele kerge rahunemine.

Takt 58 - võimalikult a tempos, mitte hingata ega jääda seisma taktis 59.

Julgelt, kindlameelselt, aktiivse rütmikaga - "... su priiuse kõla see helisegu väes".

- *mezzoforte* - vabalt, jutustavalt
- *piano* – erksalt selge diktsiooniga
- *forte* – sisemise veendumusega, kindlalt.

Võimalikud ohud:

- mehhaaniline esituslaad, ühetaolisus.
- vähese laulvusega esituslaad

Head muusika mõtestamist,

Aarne Saluveer